

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФИИ И ГЕОИНФОРМАТИКИ

Кафедра региональной геологии

СИЛИЦКАЯ

Ольга Викторовна

**ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ В ИЗУЧЕНИИ ГЕОЛОГИЧЕСКОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЕК ВОСТОЧНО-ЕВРОПЕЙСКОЙ ПЛАТФОРМЫ
И СМЕЖНЫХ ТЕРРИТОРИЙ**

Магистерская диссертация

Научный руководитель:

кандидат геолого-

минералогических наук,

доцент О.В. Лукашёв

Допущена к защите

«___» _____ 2024 г.

Зав. кафедрой региональной геологии

кандидат геолого-минералогических наук, доцент О.В. Лукашёв

Минск, 2024

РЕФЕРАТ

Силицкая, О. В. Инновационные подходы в изучении геологической деятельности рек Восточно-Европейской платформы и смежных территорий (магистерская диссертация) / О. В. Силицкая. – Минск, 2024. – 59 с.

Библиогр. 42 назв., рис. 14, табл. 15.

РЕКА, РЕЧНАЯ ДОЛИНА, БАССЕЙН РЕКИ, ФЕННОСКАНДИЯ, ВОСТОЧНО-ЕВРОПЕЙСКАЯ РАВНИНА, ВОСТОЧНО-ЕВРОПЕЙСКАЯ ПЛАТФОРМА, МЕТОДЫ ИССЛЕДОВАНИЯ.

Объектом исследования являются речные долины некоторых крупных рек Восточно-Европейской равнины.

Цель работы – разработать инновационные подходы в изучении геологической деятельности рек Восточно-Европейской платформы и смежных территорий.

В процессе работы автором: проанализированы литературные и фондовые материалы о геологической деятельности рек Восточно-Европейской равнины; описаны методы исследования, применяемые для изучения речных долин; изучено географическое положение, тектоническое и морфоструктурное строение, климат и физико-географическое районирование, почвенно-растительный покров Фенноскандии и Восточно-Европейской равнины; охарактеризованы гидрографические особенности рек Восточно-Европейской платформы; сформулирована методика оценки интенсивности эрозионной деятельности рек Восточно-Европейской платформы; выделены уникальные районы интенсивности эрозионной деятельности рек.

Основными методами настоящего исследования являются: описательный, сравнительный, системный.

Несмотря на длительное изучение речных долин в настоящее время не существует единой классификации водотоков.

Автором предпринята попытка разработки типизации рек Восточно-Европейской равнины.

На основе полученных данных выделены 3 уникальных района, характеризующих интенсивность эрозионной деятельности рек Восточно-Европейской равнины. Интенсивность эрозионной деятельности рек вероятнее всего зависит от границы распространения вюрмского оледенения и орографии изучаемого региона.

Методика оценки интенсивности эрозионной деятельности рек Восточно-Европейской равнины в среде ГИС позволяет осуществлять прогноз развития данных процессов рельефообразования и рельефа в целом.

РЭФЕРАТ

Сіліцкая, В. В. Інавацыйныя падыходы ў вывучэнні геалагічнай дзейнасці рэк Усходне-Еўрапейскай платформы і сумежных тэрыторый (Магістарская дысертацыя) / В.В. Сіліцкая. – Мінск, 2024. – 59 с.

Бібліягр. 42 назв., рыс. 14, табл. 15.

РАКА, РАЧНАЯ ДАЛІНА, БАСЕЙН РАКІ, ФЕННОСКАНДИЯ, УСХОДНЕ-ЕЎРАПЕЙСКАЯ РАЎНІНА, УСХОДНЕ-ЕЎРАПЕЙСКАЯ ПЛАТФОРМА, МЕТАДЫ ДАСЛЕДАВАННЯ.

Аб'ектам даследавання з'яўляюцца рачныя даліны некаторых буйных рэк Усходне-Еўрапейскай раўніны.

Мэта работы – распрацаваць інавацыйныя падыходы ў вывучэнні геалагічнай дзейнасці рэк Усходне-Еўрапейскай платформы і сумежных тэрыторый.

У працэсе выканання работы аўтарам: прааналізаваны літаратурныя і фондавыя матэрыялы аб геалагічнай дзейнасці рэк Усходне-Еўрапейскай раўніны; апісаны метады даследавання, якія прымяняюцца для вывучэння рачных далін; вывучана геаграфічнае становішча, тэктанічнае і морфаструктурнае будова, клімат і фізіка-геаграфічнае раянаванне, глебава-расліннае покрыва Фенаскандыі і Усходне-Еўрапейскай раўніны; ахарактарызаваны гідраграфічныя асаблівасці рэк Усходне-Еўрапейскай платформы; сфармулявана метадыка ацэнкі інтэнсіўнасці эразійнай дзейнасці рэк Усходне-Еўрапейскай платформы; вылучаныя унікальныя раёны інтэнсіўнасці эразійнай дзейнасці рэк.

Асноўнымі метадамі гэтага даследавання з'яўляюцца: апісальны, параўнальны, сістэмны.

Нягледзячы на доўгае вывучэнне рачных далін у цяперашні час не існуе адзінай класіфікацыі вадацёкаў.

Аўтарам зроблена спроба распрацоўкі тыпізацыі рэк Усходне-Еўрапейскай раўніны.

На аснове атрыманых дадзеных вылучаны 3 унікальных раёна, якія характарызуюць інтэнсіўнасць эразійнай дзейнасці рэк Усходне-Еўрапейскай раўніны. Інтэнсіўнасць эразійнай дзейнасці рэк хутчэй за ўсё залежыць ад мяжы распаўсюджвання вюрмскага абляднення і араграфіі вывучаемага рэгіёну.

Метадыка ацэнкі інтэнсіўнасці эразійнай дзейнасці рэк Усходне-Еўрапейскай раўніны ў асяроддзі ГІС дазваляе ажыццяўляць прагноз развіцця дадзеных працэсаў рельефаобразования і рэльефу ў цэлым.

ABSTRACT

Silitskaya, V.V. Innovative approaches in the study of the geological activity of the rivers of the East European Platform and adjacent territories (master's degree) / V. V. Silitskaya. – Minsk, 2024. – 59 p.

Bibliography: 42 ref., 15 tabl., 14 fig.

RIVER, RIVER VALLEY, RIVER BASIN, FENNOSCANDIA, EAST EUROPEAN PLAIN, EASTERN EUROPEAN PLATFORM, RESEARCH METHODS.

The object of the study is the river valleys of some large rivers of the East European Plain.

The aim of the work is to develop innovative approaches in studying the geological activity of the rivers of the East European Platform and adjacent territories.

In the course of the work, the author: analyzed literary and stock materials on the geological activity of the rivers of the East European plain; described research methods used to study river valleys; studied the geographical location, tectonic and morphostructural structure, climate and physico-geographical zoning, soil and vegetation cover of Fennoscandia and the East European plain; characterized the hydrographic features of the rivers. The methodology for assessing the intensity of erosion activity of the rivers of the Eastern European Platform is formulated; unique areas of intensity of river erosion activity have been identified.

The main methods of this research are: descriptive, comparative, and systematic.

Despite the long-term study of river valleys, there is currently no unified classification of watercourses.

The author has attempted to develop a typification of the rivers of the East European Plain.

Based on the data obtained, 3 unique areas have been identified that characterize the intensity of erosion activity of the rivers of the East European Plain. The intensity of river erosion activity most likely depends on the boundary of the Wurm glaciation and the orography of the studied region.

The methodology for assessing the intensity of erosion activity of the rivers of the East European Plain in the GIS environment makes it possible to predict the development of these processes of relief formation and relief in general.